

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/13185-17
Saksbehandler Lasse Moen Sørensen

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for samferdsel og mobilitet	23.09.2025
Fylkesutvalget	07.10.2025
Fylkestinget	21.10.2025

Finansiering av fv. 475 Næringsveien

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Fylkestinget vedtar avtale med Arendal kommune om finansiering av del to av fv. 475 Næringsveien.
2. Oppstart på prosjektet tilpasses fylkeskommunens samlede økonomiske handlingsrom.

Vedlegg

Fv. 475 Næringsveien, lånekostnader
Avtale om gjennomføring av fv. 475 Næringsveien

Sammendrag

Det er fremforhandlet en avtale med Arendal kommune om samfinansiering av bygging av ny fv. 475 Næringsveien mellom Neskilen og Heftingsdalen. Alle kostnader for prosjektet fordeles med 70 prosent på fylkeskommunen og 30 prosent på kommunen. Avtalen ble vedtatt av bystyret i Arendal 22.mai, og må bekreftes av fylkestinget for at prosjektet skal kunne gjennomføres.

Saksopplysninger

Agder fylkeskommune og Arendal kommune har i lengre tid jobbet opp mot statlige myndigheter for å sikre statlig finansiering av den nye Næringsveien i Arendal kommune. Finansieringsbehovet for å bygge parsellen mellom Neskilen og Heftingsdalen er foreløpig beregnet til 651 mill. kroner eks. mva. (om lag 780 mill. inkl. mva.).

Staten har foreløpig ikke kommet med økonomiske bidrag, ut over 39 mill. kroner som har vært brukt til planlegging av prosjektet. For å komme videre med å bygge vegen, har derfor fylkeskommunen og kommunen gått sammen om en avtale der fylkeskommunen dekker 70 prosent, mens kommunen dekker 30 prosent av alle kostnader. Kommunens andel er foreløpig anslått til 195 mill. kroner og håndteres gjennom fylkeskommunens finansieringsordning, med en nedbetalingstid på 30 år.

Avtalen innebærer at alle kostnader, også eventuelle overskridelser, håndteres 70/30. Tilsvarende vil brøken også komme til anvendelse dersom det senere skulle komme ytterligere tilskudd til prosjektet fra staten. Partene er enige om å fortsette arbeidet med å sikre en større andel statlig finansiering til prosjektet.

Avtalen legges frem for vedtak i fylkestinget etter at den ble vedtatt av bystyret i Arendal kommune 22. mai, i sak 54/2025.

Vurderinger

Fv. 475 Næringsveien er sentral for batterisatsingen på Agder, og for Agders bidrag til den grønne omstillingen i Norge. Den vil halvere reisetiden mellom Neskilen og Heftingsdalen. En fullskala utbygging av Morrow batterianlegg vil innebære en svært stor andel tungtrafikk mellom Heftingsdalen og Arendal havn. Næringsveien vil bidra til at denne trafikken ikke må gå på lokalvegnettet, slik at trafikksikkerheten for lokalmiljøet ivaretas.

Næringsveien vil også ha stor betydning for annen fremtidig næringsutvikling i østre del av Agder, ved å sikre god og effektiv tilgang til Arendal havn fra E18 for tunge kjøretøy. Dette gjelder blant annet for Greenroc, som har fått status som strategisk prosjekt i EU, med mål om å transportere store mengder grafitt ut og inn over Arendal havn, som del av EUs forordning om kritiske råvarer. Også eksisterende næringer vil nyte godt av den nye vegen, som gir mindre konflikt mot øvrige trafikantgrupper.

Fylkeskommunen strekker seg med denne avtalen langt for å imøtekomme behovet for ny veg mellom Neskilen og Heftingsdalen, og for å tilrettelegge for næringsutvikling i østre Agder.

Investeringen vil innebære en merbelastning på det fylkeskommunale vegbudsjettet.

Dette må ses i sammenheng med omfanget av porteføljen for fylkesveginvesteringer i handlingsprogram for mobilitetsplanen.

Investeringsrammen for fylkesveg er planlagt å være drøyt 500 mill. kroner per år. I tråd med vedtatte prinsipper i regional plan for mobilitet er det lagt opp til en betydelig satsing for å redusere forfallet på vegnettet i perioden.

Finansieringsrammen for bygging av Næringsveien er 651 mill. kroner eks. mva. Fylkeskommunens andel er satt til 70 prosent, 456 mill. kroner. Dette er midler som i hovedsak vil bli finansiert med lån. I tillegg må det tas opp 195 mill. i lån for å håndtere kommunens andel gjennom finansieringsordningen, men kostnaden til dette dekkes av kommunen.

Økt låneramme betyr at vi må bruke flere driftsmidler til å betale renter og avdrag. Dette gir mindre penger til drift og vedlikehold, slik at forfallet på vegnettet vil øke. Fylkeskommunedirektøren mener derfor at deler av kostnaden for å bygge Næringsveien må hentes fra investeringsbudsjettet for fylkesveg, og anbefaler en reduksjon i antall investeringsprosjekter i handlingsprogram for mobilitet.

Den politiske saken om handlingsprogram for mobilitetsplanen var vedlagt en alternativ handlingsplan. Denne anbefales vedtatt dersom sak om finansiering og bygging av fv. 475 Næringsveien vedtas. Ved å redusere aktiviteten på handlingsprogrammet med 200 mill. kroner vil en unngå at handlingsrommet innenfor drift og vedlikehold blir så lavt at det spiser opp effekten av satsingen på innhenting av forfall over investeringsbudsjettet. Dette vil også medføre at vi vil kunne ha tilstrekkelig kapasitet til å gjennomføre vedtatte investeringer.

Vedlagt denne saken ligger beregninger som viser kostnad ved ulike låneopptak. Fylkeskommunens andel være om lag 540 mill. kroner inkl. mva. Utgifter til dekning av lånekostnader vil da være om lag 46 mill. kroner første året.

Ved å redusere porteføljen på handlingsprogrammet, og dermed låneopptaket, med 200 mill., kan en unngå totalt 361,2 mill. kroner i kostnader til renter og avdrag, over 30 år. Dette grepet vil bety at reduksjonen av driftsbudsjettet vil bli 17,1 mill. kroner lavere det første året. Det vil si at reduksjonen av driftsbudsjettet vil bli i underkant av 30 mill. kroner per år. Fylkeskommunedirektøren mener en slik omprioritering er viktig for å opprettholde satsingen på å redusere forfallet på vegnettet, som vedtatt i mobilitetsplanen.

Regionplan Agder 2030

Tilrettelegge for kortere transport av store mengder gods mellom industriområde og havn, samt økt transport via sjø bidrar til *klima- og miljømessig bærekraft*. Tilrettelegging for en næringsstruktur med attraktive arbeidsplasser gir *økonomisk bærekraft*.

Næringsveien tilrettelegger for bærekraftig verdiskapning og innovativ næringsetablering, samt livskraftige bedrifter, der verdiskapningen er basert på fornybar energi. Effektiv transport av gods på et vegnett der trafikksikkerheten er ivarettatt er sentralt for god og trygg mobilitet.

Regional plan for mobilitet for Agder

Finansiering og bygging av fv. 475 Næringsveien bidrar til å realisere steg 6 i mobilitetsplanen, *sikre viktige transportveier*. Fv. 475 er blant vegene som er spesielt nevnt for tilrettelegging for næringstrafikk på Agder i mobilitetsplanen.

Sakens konsekvenser for barn og unge

Næringsveien innebærer i seg selv ikke tilrettelegging for barn og unge. Vegen vil imidlertid bidra til en trygg og effektiv transportåre for tungtransporten. Store deler av det fremtidige transportbehovet til Morrow vil løses via Næringsveien. Noe eksisterende trafikk vil også bruke vegen for transport mellom E18 og Arendal havn. Flere næringer, inklusive tømmernæringen, har planer om utvidelser, som vil ha god nytte av en ny veg.

Samlet gir dette en stor trafikksikkerhetsgevinst for barn og unge, ved at tungtrafikken får et kortere og bedre alternativ til dagens lokalvegnett.

Økonomiske konsekvenser

Finansiering og bygging av fv. 475 mellom Neskilen og Heftingsdalen vil ha økonomiske konsekvenser og gå på bekostning av annen aktivitet på fylkesvegnettet. Rammen vil bli redusert både for tidligere vedtatt investeringsplan/investeringsprosjekter og drift- og vedlikeholdsprosjekter.

Foreslått finansieringsløsning innebærer at planlagt låneramme økes med 451 mill. kroner. Samtidig reduseres planlagt investeringsramme med 200 mill. kroner totalt i perioden. Løsningen gjør at man unngår en reduksjon av driftsbudsjettet med 16-17 mill. kroner per år. Dette bidrar til en relativ balanse mellom vedlikehold og investering, og på denne måten unngår at forfallet på vegnettet eskalerer.

Konklusjon

Avtale om finansiering av fv. 475 Næringsveien er vedtatt av bystyret i Arendal. Avtalen legges derfor frem for fylkestinget for endelig vedtak. Kostnad til prosjektet finansieres med økt låneramme, samt at investeringsporteføljen på handlingsprogram for mobilitetsplanen reduseres med 200 mill. kroner.

Kristiansand, 04.09.2025

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør